

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
“ ____ ” _____ 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВІКОВА ПЕДАГОГІКА**

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 015 «Професійна освіта» (015.37 «Аграрне виробництво,
переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»)

Освітньо-професійна програма: «Професійна освіта (Аграрне виробництво,
переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»

Факультет: гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: професор кафедри педагогіки д.п.н., професор Мірошніченко В.І.

Київ – 2025

Опис навчальної дисципліни «Вікова педагогіка»

Навчальна дисципліна «Вікова педагогіка» викладається для ознайомлення здобувачів освіти з теоретичними засадами вікової педагогіки, основними теоріями та концепціями розвитку особистості, які допоможуть розуміти та аналізувати вікові особливості; для набуття практичних навичок ефективної роботи з людьми різного віку; для розвитку критичного мислення, вміння аналізувати, оцінювати та критично мислити в площині вікової педагогіки; для поглиблення розуміння принципів інклюзивної педагогіки; для засвоєння студентами навичок самоосвіти, розвитку професійної компетентності та усвідомлення необхідності постійного професійного удосконалення в галузі вікової педагогіки.

Галузьзнань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	015 Професійна освіта (015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»)	
Освітня програма	Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	150/120	
Кількість кредитів ECTS	5/4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	курсова робота	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	денна скорочений термін
Курс (рік підготовки)	3	2
Семестр	6	3
Лекційні заняття	30 год.	30 год
Практичні, семінарські заняття	30 год.	30 год
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	60 год
Кількість тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	4 год

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Вікова педагогіка» – ознайомлення здобувачів освіти з особливостями та закономірностями розвитку людини на різних вікових етапах її життя, ознайомлення з різними напрямом і стратегіями, які сприяють розвитку особистості шляхом цілеспрямованих педагогічних впливів.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільського господарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 08. Здатність працювати в команді та діяти з позиції лідера.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 4. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

Програмні результати навчання:

ПР 04. Розуміти особливості комунікації взаємодії та співпраці в міжнародному та професійному контекстах

ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватись стандартів професійної етики

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							денна форма, скорочений термін					
	тиж-день	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1. <i>Вікова педагогіка як галузь педагогічної науки</i>													
Тема 1. Теоретичні	1	15	2	2			44	10	2	2			14

аспекти вікової педагогіки.													
Тема 2. Термінологічний апарат дисципліни «Вікова педагогіка»	2	15	2	2				10	2	2			
Тема 3. Вікова періодизація та підхід до оцінки критеріїв віку науковцями та дослідниками.	3	15	2	2				10	2	2			
Тема 4. Теорії психічного розвитку.	4	15	2	2				10	2	2			
Разом за модулем 1		60	8	8			44	30	8	8			14
Модуль 2. Особливості вікової періодизації особистості													
Тема 5. Психологічні особливості розвитку особистості у пренатальний період.	5	8	2	2			46	8	2	2			46
Тема 6. Вікові особливості розвитку новонародженого та немовляти	6	8	2	2				8	2	2			
Тема 7. Вікові особливості розвитку дітей раннього віку	7	8	2	2				8	2	2			
Тема 8. Вікові особливості розвитку дошкільнят	8	8	2	2				8	2	2			
Тема 9. Вікові особливості розвитку молодших школярів	9	8	2	2				8	2	2			
Тема 10. Вікові та психолого педагогічні особливості підліткового віку	10	8	2	2				8	2	2			
Тема 11. Вікові та психолого педагогічні особливості юнацького віку	11	8	2	2				8	2	2			
Тема 12. Вікові особливості раннього дорослого віку	12	8	2	2				8	2	2			
Тема 13. Вікові особливості середньої дорослості	13	8	2	2				8	2	2			
Тема 14. Вікові та психологічні особливості людей похилого віку	14	8	2	2				8	2	2			

Тема 15. Адаптація освітнього простору під індивідуальні вікові особливості здобувачів освіти	15	10	2	2				10	2	2			
Разом за модулем 2		90	22	22			46	90	22	22			46
Усього годин		150	30	30			90	120	30	30			60

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Теоретичні аспекти вікової педагогіки	2
2	Тема 2. Термінологічний апарат дисципліни «Вікова педагогіка»	2
3	Тема 3. Вікова періодизація та підхід до оцінки критеріїв віку науковцями та дослідниками	2
4	Тема 4. Теорії психічного розвитку	2
5	Тема 5. Психологічні особливості розвитку особистості у пренатальний період	2
6	Тема 6. Вікові особливості розвитку новонародженого та немовляти	2
7	Тема 7. Вікові особливості розвитку дітей раннього віку	2
8	Тема 8. Вікові особливості розвитку дошкільнят	2
9	Тема 9. Вікові особливості розвитку молодших школярів	2
10	Тема 10. Вікові та психолого педагогічні особливості підліткового віку	2
11	Тема 11. Вікові та психолого педагогічні особливості юнацького віку	2
12	Тема 12. Вікові особливості раннього дорослого віку	2
13	Тема 13. Вікові особливості середньої дорослості	2
14	Тема 14. Вікові та психологічні особливості людей похилого віку	2
15	Тема 15. Адаптація освітнього простору під індивідуальні вікові особливості здобувачів освіти	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Теоретичні аспекти вікової педагогіки	2
2	Тема 2. Термінологічний апарат дисципліни «Вікова педагогіка»	2
3	Тема 3. Вікова періодизація та підхід до оцінки критеріїв віку науковцями та дослідниками	2
4	Тема 4. Теорії психічного розвитку	2
5	Тема 5. Психологічні особливості розвитку особистості у пренатальний період	2
6	Тема 6. Вікові особливості розвитку новонародженого та немовляти	2
7	Тема 7. Вікові особливості розвитку дітей раннього віку	2
8	Тема 8. Вікові особливості розвитку дошкільнят	2
9	Тема 9. Вікові особливості розвитку молодших школярів	2
10	Тема 10. Вікові та психолого педагогічні особливості підліткового віку	2
11	Тема 11. Вікові та психолого педагогічні особливості юнацького віку	2

12	Тема 12. Вікові особливості раннього дорослого віку	2
13	Тема 13. Вікові особливості середньої дорослості	2
14	Тема 14. Вікові та психологічні особливості людей похилого віку	2
15	Тема 15. Адаптація освітнього простору під індивідуальні вікові особливості здобувачів освіти	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п.	Назва теми	Кількість Годин
1	Вікова педагогіка як галузь педагогічної науки	44/14
2	Особливості вікової періодизації особистості	46/46

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- екзамен;
- модульні тести;
- захист практичних робіт;
- захист курсової роботи;
- пірінгове оцінювання.

7. Методи навчання

— Словесні (розповідь, пояснення, лекційний метод), практичні (вправа, практична робота), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження), практико-орієнтоване навчання; кейс-метод; проєктне навчання; навчання через дослідження; навчальні дискусії та дебати; командна робота. . Самостійна робота: робота з літературою, письмові роботи.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамену та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Вікова педагогіка як галузь педагогічної науки		
Практична робота 1. Теоретичні аспекти вікової педагогіки	ПР 04, 05, 11, 20, 21, 25. Розуміти особливості комунікації взаємодії та співпраці в міжнародному та професійному контекстах. Володіти культурою мовлення,	15
Практична робота 2. Термінологічний апарат дисципліни «Вікова педагогіка»		15

Практична робота 3. Вікова періодизація та підхід до оцінки критеріїв віку науковцями та дослідниками	обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватись стандартів професійної етики. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватись принципів гендерного паритету у професійній діяльності	15
Практична робота 4. Теорії психічного розвитку		15
Самостійна робота 1		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Особливості вікової періодизації особистості		
Практична робота	ПР 04, 05, 11, 20, 21, 25. Розуміти особливості комунікації взаємодії та співпраці в міжнародному та професійному контекстах. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватись стандартів професійної етики. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватись принципів гендерного паритету у професійній діяльності	3
Практична робота		3
Практична робота		3
Практична робота		3
Практична робота		4
Практична робота		4
Практична робота		4
Практична робота		4
Практична робота		4
Практична робота		4
Практична робота		4
Самостійна робота 2, курсова робота		30
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
---	--

Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2101>)
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник. Скрипченко О. В., Долинська Л.В., Огороднійчук З В. та ін. Київ, 2024. 400 с.
2. Головач Л. М. Педагогіка вікових змістовних образів: Монографія. Київ : Видавництво "Педагогічна думка", 2020. 192 с.
3. Хільченко М. Дитина розвивається: Вікова психологія. Київ : Видавництво "Педагогічна думка", 2021. 336 с.
4. Чернега Т. В., Бондар О. В. Вікова педагогіка: Навчальний посібник. Київ : Видавництво "Освіта", 2020. 176 с.
5. Лисенко О. Г. Вікові особливості дитячого розвитку. Київ : Видавництво "Освіта", 2020. 200 с.
6. Нікітюк М. П., Козлова І. В. Вікова педагогіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Видавництво "Академія", 2021. 240 с.
7. Тимошенко Л. В. Вікова психологія та педагогіка: Підручник. Київ : Видавництво "Центр навчальної літератури", 2020. 368 с.

Допоміжна

1. Артемова Л. В. Історія педагогіки України: підруч. К. : Либідь, 2006. 420 с.
2. Білоусов О. В. Основи вікової педагогіки: навч. посібник. Київ : Алерта, 2018. 368 с.
3. Волкова В. М. Теоретичні основи вікової педагогіки: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 288 с.
4. Горошкіна І. І. Психолого-педагогічні аспекти вікового розвитку особистості: підруч. Київ : Основи, 2020. 416 с.
5. Денисенко Л. О. Вікова педагогіка: теорія та практика. Київ : Видавництво "Кондор", 2017. 352 с.

6. Євтух М. С. Педагогіка віку: підруч. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 432 с.
7. Колесніков В. В. Вікова педагогіка: історія та сучасність. Київ: Генеза, 2018. 344 с.
8. Мітченко О. М. Психологія та педагогіка вікової диференціації: навч. посібник. Київ : Академвидав, 2019. 400 с.
9. Полякова Н. М. Вікова педагогіка: теоретичний аспект. Київ : Основа, 2017. 320 с.
10. Шевченко І. П. Вікові особливості навчання: підруч. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 376 с.